

Homilia laica 2008

Benvolguts parroquians i parroquianes,

Després de llegir les homilies laiques dels escriptors, i en alguns casos, amics, que m'han precedit els anys anteriors, m'ha cridat l'atenció que gairebé tots confessin una cosa: que mai de la vida haurien somniat enfrontar-se a un encàrrec tan curiós com aquest, el de llegir una homilia laica, o, en altres paraules, que mai s'haurien imaginat en la situació d'haver d'engegar un sermó al personal.

M'ha fet gràcia aquesta confessió, perquè aquí he trobat amb ells un punt de discrepància: jo no puc dir, si he de ser franca, que mai no ho hagi somniat. Al contrari, era el meu somni. Els sermons, m'agraden. Més encara, m'agrada la manera antiga de predicar, res de sermonets en forma de paràbola amb insinuacions poètiques que donen pistes als pecadors, no: els que a mi m'agraden són els sermons antics, aquells on s'atemoria al personal, s'espantava els pecadors i es despertava la consciència a cops d'imprecacions i sortides de to...

Jo, com comprendreu, no arribaré a tant ni de bon tros. Ja m'agradaria, ja. Perquè, siguem francs, les oportunitats de fer sermons, avui dia, escassegen. A la premsa escrita no t'ho pots permetre, o almenys cal ocultar o dissimular el to que et surt massa sermonejador. Als amics, no goses... Als fills els sermons els entren per una orella i els surten per l'altra, als alumnes, ni els hi entra per la primera orella... I, en fi... que si, almenys, els sermons religiosos encara els aguanta algú, és a dir, els feligresos que van a la parròquia, els sermons laics no els aguanta ni déu, com ho proven expressions com ara: "No em vinguis amb sermons", o "predicar en el desert".... I vet-ho aquí que, de sobte, veniu vosaltres, veïns i veïnes d'Organyà, i em demaneu un sermó. I jo mentiria si no ho digués: sempre he esperat una oportunitat com aquesta.

Quedi clar que amb això no vol dir que estigui especialment dotada per a l'oratòria. Potser és ben bé al contrari: si un dia em vaig posar a escriure, és perquè em resulta molt plaent sentir un bon discurs, i a falta de saber fer-ho de viva veu, em vaig posar a intentar-ho per escrit. L'oratòria em fascina, em sedueix l'eloqüència ben fonamentada... però no considero pas que hi tingui la mà trencada, i si em fos possible, tot el que té relació amb parlar en públic, ho encomanaria a un secretari, com es fa en una illa del Pacífic del Sur, segons ens explica l'anècdota següent.

El rei d'aquesta illa va fer un banquet en honor d'un alt càrrec polític, en fi, allò que sen diu un "convidat distingit". Quan va haver de pronunciar el discurs per al convidat, el rei va continuar assegut mentre un orador professional feia els elogis del visitant. En acabat, el convidat es va voler aixecar per pronunciar unes paraules d'agraïment dedicades al rei, però el rei el va retenir amablement i li va dir: "No s'aixequi, si us plau. Ja he encarregat a un orador que parli per vostè. A la nostra illa, pensem que parlar en públic no s'ha de deixar en mans d'aficionats".

A mi, bé que m'agradaria tenir un orador professional per ocasions com aquesta, però ja sabeu que els escriptors, en general, no ens podem permetre grans dispendis. Així doncs, ara que m'he declarat amant dels sermons però simple aficionada a l'oratòria, ara que ja sabeu el que podeu esperar, passo a iniciar un

sermó que, si em permeteu, estarà dirigit no a un “vosaltres pecadors” sinó a un “nosaltres”, perquè el pecat ben entès, comença per un mateix.

¿El títol del sermó? “Contra la mandra mental”.

Pecadors que som, pequem constantment contra el deure de pensar per compta pròpia. Les etiquetes són còmodes, i la passió d’etiquetar correspon a una ànsia molt humana de classificar, d’obtenir respostes ràpides a les nostres preguntes, de resumir de pressa, de qualificar les coses de blanques o de negres.

Encara que el que hi ha darrere sigui fals, les aparences manen, i més que sovint, caiem en la temptació d’anomenar les coses amb una etiqueta fàcil per no haver de pensar-hi més.

Una temptació molt humana, la de generalitzar i posar etiquetes, i dir que els catalans som gasius, els immigrants, problemàtics, els polítics, aprofitats, els mestres, gent amb moltes vacances, la ciutat més divertida que el poble, el poble més idíl·lic que la ciutat... tot plegat, només frases fetes que, de vegades, de tan repetir-les, ens les acabem creient.

Malfien-nos, doncs, pecadors, de la temptació simplista de les etiquetes. No ens donem, a nosaltres mateixos, gat per llebre. Les etiquetes són pràctiques, entenedores, van bé quan es té pressa, però ho redueixen tot, no deixen lloc als matisos, i no ens porten més que a un món empobrit d’esperit i empobrit d’idees. Estan fetes per al mercat, no per als homes. D’ençà que el món s’ha convertit en un Gran Supermercat, no en fem d’altra que deixar-nos guiar per elles.

Per il·lustrar aquesta prèdica, us posaré alguns exemples:

Les etiquetes ens fan creure que som afortunats, o almenys més que no pas ho eren els nostres pares o avis, quan, a l’estiu, quan tenim festa, marxem de casa: carreguem maletes sota un sol escruixidor, fem caravanes, irritats, per contaminades autopistes mentre els nens, al darrere, es barallen o es queixen o es maregen, o bé fem voltes provant d’aparcar a l’aeroport per acabar a dos kilòmetres de la terminal i arrossegar equipatges inhumans, fem cua per facturar, passem por abans de pujar a l’avió, fem cua per pujar-hi, fem cua per baixar-ne, fem cua esperant la maleta, si es perd, fem cua per reclamar-la, si no es perd, fem cua per dirigir-nos al lloc on farem cua per entrar als museus i als monuments, fem cua per aparcar prop de la platja, per menjar alguna cosa al restaurant, el noranta per cent del viatge és una cua infinita que fem en un estat nerviós, impacient, assedegat i suat, i de tot això, benaventurats de nosaltres en diem... *vacances*.

Les etiquetes ens fan creure que a cada moment surten coses noves, el mateix medicament amb nous embolcalls, el mateix llibre mil vegades llegit, la mateixa cançó de l’estiu que s’assembla a la dels anys anteriors, les mateixes cares que semblen fetes amb un motllo, ...i d’això, benaventurats de nosaltres, en diem *novetats*.

Les etiquetes ens fan creure que podem opinar quan volem. Aparentment, podem anar a la tele o a la ràdio a desfogar-nos, podem votar qui volem que guanyi a Eurovisió, podem posar en una urna un vot després de ser bombardejats per interessos publicitaris diversos, d’escoltar debats encarcerats i promeses dubtoses, i podem elegir el més savi, suposant que aquest es dediqui a la política, que és molt suposar, i que nosaltres sapiguem discernir el més savi, que no sempre és aquell que més ho sembla, i així, ens fan creure que el poder està en mans del

poble quan segurament mai, del poble, n'ha estat tan lluny... i d'això, rucs de nosaltres, en diem ...*democràcia*..

Les etiquetes ens fan creure que ens cuidem molt si deixem de fumar, passem penes i nervis per les promeses que ens fem nosaltres mateixos, passem angúnia perquè no complim els règims, o perquè ens hem descuidat de comptar les calories, els sucres, els greixos, o de fer-nos la revisió de cada any, ens alarmem quan un valor a l'analítica surt una miqueta més alt del compte, llavors, la repetim, preocupats, aprensius, desassossegats, per acabar veient que no era res: mai una societat havia tingut un nombre tan alt d'hipocondríacs.... I d'això, rucs de nosaltres, en diem “vigilar la salut per *viure tranquils*”.

Les etiquetes ens imposen contactar i fer amics, a través del mòbil, del correu electrònic, dels xats, en fi, de qualsevol manera mentre sigui **pagant**, i se'ns diu que mai no ens havíem comunicat tant ni tan bé ni amb tanta gent de tan lluny, que mai les nostres necessitats d'estar a prop els uns dels altres havien estat tan ben servides, ens ho diu Movistar, Alcatel, Microsoft, Vodafone, però jo veig quedar els nens amb les seves pantalles individuals i jugar durant hores sense comunicar-se més que a través de la Nintendo, mentre els *sms* breus i insípidos, en un llenguatge escapçat, simulen mantenir un contacte càlid i constant... i d'això, benaventurats de nosaltres, en diem... *comunicar-nos*.

Les etiquetes ens diuen que els conflictes armats a la nostra benestant societat són cosa del passat, però la delinqüència creix en un món que margina cada cop més als marginats, els conflictes armats sorgeixen a llocs propers on els crèiem per sempre extingits, i a cap dels nostres magnífics aeroports podem passar un control sense treure'ns les sabates, el cinturó o el que convingui perquè qualsevol de nosaltres és sospitós d'anar armat fins a les dents, i d'això, rucs de nosaltres, en diem... *temps de pau*.

Les etiquetes ens diuen que podem tenir accés a un habitatge digne, lliurement triat per nosaltres, i així ens posem a pagar durant quaranta o cinquanta anys una hipoteca per a un pis que no ens acaba d'agradar. Per pagar-lo, molts han de treballar tantes hores que gairebé els sortiria més a compte viure a la feina, i d'això, rucs de nosaltres, en diem... *disfrutar d'una casa pròpia*.

I és que les etiquetes ens diuen que ja no existeix l'esclavitud (¿?) Hi ha germans nostres que treballen vint hores al dia i comparteixen un pis amb dotze parents, hi ha japonesos que treballen a l'empresa i han de viure al cotxe perquè no tenen pis, nens explotats a tot el tercer món, i nosaltres, els més privilegiats, penquem totes les hores de dia i cada vegada sabem menys què és reunir-nos per gaudir els uns dels altres amb calma, i d'això, rucs de nosaltres, en diem viure en un món d'homes *lliures*.

(És clar que en això de la llibertat hi ha graus, i els més lliures de tots som naturalment els integrants de les classes privilegiades d'Occident)... Però ara, les etiquetes diuen que ara, els integrants d'aquestes classes mitges que hem viscut tan bé no podem comprar-nos la pantalla plana de 52 polzades, ni el reproductor Blu Ray, ni canviar-nos el cotxe que ja té cinc anys, ni anar a Ikea un cop al mes, ni comprar l'enèsim joc per a la consola del nen, potser, ni tan sols, horror, ens podem comprar la Wii, i d'això, benaventurats de nosaltres, en diem... *crisi*..

MALFIEM-NOS DONCS de les etiquetes i no tinguem mandra d'aixecar-les i veure què hi ha al darrere en cada cas, no tinguem mandra de llegir i d'afinar el nostre pensament, no tinguem mandra d'utilitzar-lo... Perquè el pensament és

crítica de les il·lusions, dels prejudicis, de les ideologies, de totes les etiquetes... I aquest és un combat constant, és el combat de la raó contra la ruqueria, contra el fanatisme i contra l'obscurantisme, un combat que els homes hem de dur a terme si no volem renunciar a la part que ens fa més humans... Un combat sense fi, perquè quan ens pensem que s'ha acabat, no fa més que tornar a començar...

AFLIGIM-NOS, pecadors, perquè amb la nostra mandra de pensar, donem raó a les etiquetes, que vencen aquest combat més sovint del que seria convenient. Però, al mateix temps, i per acabar aquest sermó en un to joiós, ALEGREM-nos, pecadors, perquè pensar és gratis i sempre som a temps d'intentar veure-hi més clar.

Imma Monsó

Organyà, 6 de setembre 2008